

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2018. gada 11. jūlijā *

Valsts pienākumu neizpilde – Sociālais nodrošinājums – Regula (EK) Nr. 883/2004 – 11. un 12. pants, kā arī 76. panta 6. punkts – Regula (EK) Nr. 987/2009 – 5. pants – Darba ņēmēja norīkošana darbā – Dalība sociālā nodrošinājuma shēmā – Krāpšanas apkarošana – A1 apliecība – Dalībvalsts, kurā tiek veikta profesionālā darbība, atteikums sniegt atzinumu krāpšanas vai ļaunprātīgas izmantošanas gadījumā

Lieta C-356/15

par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2015. gada 13. jūlijā cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *D. Martin*, pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

ko atbalsta

Īrija, ko pārstāv *E. Creedon* un *M. Browne*, kā arī – *A. Joyce*, pārstāvji, kam palīdz *C. Toland, BL*,

persona, kas iestājusies lietā,

pret

Beļģijas Karalisti, ko pārstāv *L. Van den Broeck* un *M. Jacobs*, pārstāves, kam palīdz *P. Paepe, avocat*,

atbildētāja.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *J. L. da Krušs Vilasa [J. L. da Cruz Vilaça]*, tiesneši *E. Levits*, *E. Borgs Bartets [A. Borg Barthet]*, *M. Bergere [M. Berger]* (referente) un *F. Biltšens [F. Biltgen]*,

ģenerāladvokāts: *H. Saugmandsgors Ēe [H. Saugmandsgaard Øe]*,

sekretārs: *A. Kalots Eskobars [A. Calot Escobar]*,

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā lēmumu, kas pieņemts pēc ģenerāladvokāta uzklaušīšanas, izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

- 1 Ar savu prasību Eiropas Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, pieņemot 2012. gada 27. decembra *loi-programme* [Programmlikuma] (2012. gada 31. decembra *Moniteur belge*, 88860. lpp.; turpmāk tekstā – “Programmlikums”) 23. un 24. pantu, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp., un labojums – OV 2004, L 200, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 465/2012 (2012. gada 22. maijs) (OV 2012, L 149, 4. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 883/2004”), 11. un 12. pantā, kā arī 76. panta 6. punktā, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai [...] Nr. 883/2004 (OV 2009, L 284, 1. lpp.), 5. pantā un Administratīvās komisijas sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijai 2009. gada 12. jūnija Lēmumā A1 par dialoga un saskaņošanas procedūras izveidošanu jautājumos par dokumentu derīgumu, piemērojamo tiesību aktu noteikšanu un par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā [...] Nr. 883/2004 paredzēto pabalstu sniegšanu (OV 2010, C 106, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “A1 lēmums”).

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 883/2004

- 2 Regulas Nr. 883/2004 preambulas 5., 8., 15. un 17. apsvērumā ir paredzēts:

“(5) Ar šādu koordināciju¹ Kopienā ir jānodrošina, lai dažādajos valstu tiesību aktos būtu vienlīdzīga attieksme pret attiecīgajām personām.

[..]

(8) Vispārējais vienlīdzīgas attieksmes princips ir īpaši svarīgs darba ņēmējiem, kas nedzīvo dalībvalstī, kurā tie tiek nodarbināti, ieskaitot pierobežas darbiniekus.

[..]

(15) Uz personām, kas pārvietojas Kopienā, jāattiecinā tikai vienas dalībvalsts sociālās nodrošināšanas shēma, lai novērstu valstu piemērojamo tiesību aktu noteikumu pārklāšanos un sarežģījumus, kas var rasties tās rezultātā.

[..]

(17) Lai iespējami efektīvi garantētu vienlīdzīgu attieksmi pret visām personām, kas nodarbinātas kādas dalībvalsts teritorijā, ir lietderīgi noteikt vispārīgu noteikumu, ka piemērojamie tiesību akti ir tās dalībvalsts tiesību akti, kurā attiecīgā persona veic savu darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā.”

1 Vārdi “šāda koordinācija” nav paši par sevi saprotami, ja netiek pieminēti iepriekš esošie preambulas apsvērumi. Vai nevajadzētu citēt arī, piemēram, Regulas Nr. 883/2004 preambulas 1. apsvērumu?

3 Šīs regulas 11. panta “Vispārīgi noteikumi” 1. un 3. punktā ir noteikts:

“1. Personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

[..]

3. Ievērojot 12.–16. pantu:

a) persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;

[..].”

4 Šīs regulas 12. panta “Īpaši noteikumi” 1. punktā ir paredzēts:

“Uz personu, kas kādā dalībvalstī veic darbību nodarbinātas personas statusā tāda darba devēja uzdevumā, kurš parasti tur veic savas darbības, un ko minētais darba devējs ir nosūtījis uz citu dalībvalsti veikt darbu minētā darba devēja uzdevumā, arī turpmāk attiecas pirmās minētās dalībvalsts tiesību akti, ja paredzamais minētā darba ilgums nepārsniedz 24 mēnešus un ja minētā persona nav nosūtīta aizstāt citu turp nosūtītu personu.”

5 Regulas Nr. 883/2004 76. panta “Sadarbība” 6. punktā ir noteikts:

“Ja rodas grūtības, interpretējot vai piemērojot šo regulu, un tādēļ varētu tikt apdraudētas tādas personas tiesības, uz kuru tā attiecas, kompetentās dalībvalsts vai attiecīgās personas dzīvesvietas dalībvalsts iestāde sazinās ar attiecīgās(-o) dalībvalsts(-u) iestādi(-ēm). Ja pienācīgā termiņā nav iespējams rast risinājumu, attiecīgās iestādes var lūgt iejaukties Administratīvo komisiju.”

Regula Nr. 987/2009

6 Regulas Nr. 987/2009 preambulas 2. apsvērumā ir noteikts:

“Efektīvāka un ciešāka sadarbība starp sociālā nodrošinājuma iestādēm ir būtisks faktors, lai ļautu tām personām, uz kurām attiecas Regula (EK) Nr. 883/2004, izmantot savas tiesības visdrīzākajā laikā un ar vislabākajiem nosacījumiem.”

7 Šīs regulas 5. pantā “Citas dalībvalsts izsniegtu dokumentu un apstipriņošu pierādījumu juridiskais spēks” ir paredzēts:

“1. Dalībvalsts iestādes izsniegtus dokumentus, kas norāda personas stāvokli pamatregulas un īstenošanas regulas piemērošanas vajadzībām, un apstipriņošos pierādījumus, uz kuru pamata dokuments ir izsniegts, citas dalībvalsts iestādes atzīst, ja tā dalībvalsts, kas tos izdeva, nav tos atsaukusi vai pasludinājusi par spēkā neesošiem.

2. Ja ir šaubas par dokumenta derīgumu vai to faktu pareizību, uz kuriem dokumentā norādītā informācija balstās, tās dalībvalsts iestāde, kas saņem dokumentu, lūdz izdevējiestādei nepieciešamo skaidrojumu un vajadzības gadījumā šā dokumenta atsaukumu. Izdevējiestāde pārskata dokumenta izsniegšanas pamatojumu un vajadzības gadījumā to atsauc.

3. Saskaņā ar 2. punktu, ja pastāv šaubas par attiecīgās personas sniegto informāciju, dokumenta vai apstiprinošu pierādījumu derīgumu vai to faktu pareizību, uz kuriem dokumentā norādītā informācija balstās, dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas iestāde, ciktāl tas iespējams, pēc kompetentās iestādes lūguma veic attiecīgu informācijas vai dokumentu pārbaudi.
4. Ja attiecīgās iestādes nevar vienoties, kompetentās iestādes lietu var iesniegt Administratīvajā komisijā ne ātrāk kā mēnesi pēc dienas, kad iestāde, kas saņēma dokumentu, iesniedza savu pieprasījumu. Administratīvā komisija cenšas samierināt puses sešu mēnešu laikā no lietas iesniegšanas dienas.”
- 8 Regulas Nr. 987/2009 6. panta “Tiesību aktu provizoriska piemērošana un pabalstu provizoriska piešķiršana” 1. punktā ir paredzēts:
- “Ja īstenošanas regulā nav paredzēts citādi, gadījumos, kad divu vai vairāku dalībvalstu iestādēm ir atšķirīgi viedokļi par piemērojamajiem tiesību aktiem, attiecīgajai personai provizoriski piemēro vienas dalībvalsts tiesību aktus, prioritātes kārtību nosakot šādi:
- a) tās dalībvalsts tiesību akti, kurā persona faktiski strādā vai ir pašnodarbināta, ja šī persona strādā vai ir pašnodarbināta tikai vienā dalībvalstī;
- [..].”
- 9 A1 lēmumā ir noteikta dialoga un samierināšanās procedūra šaubu par dokumenta spēkā esamību vai pierādījuma dokumenta precizitāti vai atšķirīgu dalībvalstu viedokļu saistībā ar piemērojamo tiesību aktu noteikšanu vai saistībā ar iestādi, kurai ir jāsniedz pakalpojumi, gadījumā.

Beļģijas tiesības

- 10 Programmlikuma 1. nodaļas 3. sadaļā “Krāpšana sociālā nodrošinājuma jomā un likuma pareiza piemērošana” ir ietvertas normas par cīņu pret krāpšanu saistībā ar norīkošanu darbā. Šīs nodaļas otrajā daļā ar nosaukumu “Tiesību ļaunprātīga izmantošana” ir ietverti Programmlikuma 22.–25. pants.
- 11 Tā 22. pantā ir paredzēts:
- “Šajā daļā tiek izmantoti šādas definīcijas:
- 1° “Eiropas koordinēšanas regulas”:
- a) Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā [(OV 1971, L 149, 2. lpp.)], II sadaļa;
- b) Padomes 1972. gada 21. marta Regulas (EEK) Nr. 574/72, ar kuru nosaka īstenošanas kārtību [Regulai Nr. 1408/71 (OV 1972, L 74, 1. lpp.)], III sadaļa;
- c) Padomes 2003. gada 14. maija Regula (EK) Nr. 859/2003, ar ko Regulas (EEK) Nr. 1408/71 un Regulas (EEK) Nr. 574/72 noteikumus attiecina arī uz tiem trešo valstu pilsoņiem, uz kuriem minētie noteikumi neattiecas tikai viņu valstspiederības dēļ [(OV 2003, L 124, 1. lpp.)];
- d) Regulas [Nr. 883/2004] II sadaļa;
- e) Regulas [Nr. 987/2009] II sadaļa;

f) Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1231/2010, ar ko Regulu (EK) Nr. 883/2004 un Regulu (EK) Nr. 987/2009 attiecina arī uz tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem minētās regulas neattiecas tikai viņu valstspiederības dēļ [(OV 2010, L 344, 1. lpp.)];

2° “Praktiskas vadlīnijas”: Administratīvās komisijas izstrādātas praktiskas vadlīnijas darba ņēmējiem Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomikas zonas un Šveices teritorijā piemērojamo tiesību aktu noteikšanai;

3° “Administratīvā komisija”: Administratīvā komisija sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijai;

[..].”

12 Programmlikuma 23. pantā ir noteikts:

“Normu, ar ko nosaka piemērojamos tiesību aktus Eiropas koordinēšanas regulās, ļaunprātīga izmantošana ir tad, ja algotam darba ņēmējam vai pašnodarbinātajam piemēro Eiropas koordinēšanas regulas situācijā, kad nav ievēroti šajās regulās noteiktie un praktiskajās vadlīnijās vai Administratīvās komisijas lēmumos precizētie nosacījumi, lai nepiemērotu šos Beļģijas tiesību aktus sociālā nodrošinājuma jomā, kas tiktu piemēroti šajā situācijā, ja būtu bijuši pareizi ievēroti iepriekš minētie normatīvie un administratīvie noteikumi.”

13 Programmlikuma 24. pantā ir noteikts:

“§ 1. Ja valsts tiesa, valsts sociālās nodrošināšanas iestāde vai sociālais inspektors konstatē šajā daļā norādīto ļaunprātīgo izmantošanu, attiecīgais algotais darbinieks vai pašnodarbinātais tiks pakļauts Beļģijas tiesību aktiem sociālās nodrošināšanas jomā, ja šie tiesību akti būtu jāpiemēro atbilstoši 22. pantā minētajiem normatīvajiem un administratīvajiem noteikumiem.

§ 2. Beļģijas tiesību akti sociālā nodrošinājuma jomā būs piemērojami no pirmās dienas, kad to piemērošanas nosacījumi būs izpildīti, ņemot vērā 1969. gada 27. jūnija Likuma, ar kuru groza 1944. gada 28. decembra Likumu par sociālo nodrošinājumu darbiniekiem, 42. panta pirmās daļas otro teikumu un Karaļa 1967. gada 27. jūlija Dekrēta Nr. 38, ar kuru organizē pašnodarbināto personu sociālo statusu, 16. pantu.”

14 Programmlikuma 25. pantā ir noteikts:

“Iestādes vai inspektora, kurš ir konstatējis 23. pantā paredzēto ļaunprātīgo izmantošanu, pienākums ir to pierādīt.”

Pirmstiesas procedūra

15 2013. gada 21. novembrī Komisija nosūtīja Beļģijas Karalistei bridinājuma vēstuli saistībā ar Programmlikuma 23. un 24. panta neatbilstību Regulas Nr. 883/2004 11. un 12. pantam, kā arī 76. panta 6. punktam un Regulas Nr. 987/2009 5. pantam, kā arī A1 lēmumam.

16 Šajā vēstulē Komisija pārmeta Beļģijas Karalistei, ka tā ir pieņēmusi minēto 23. un 24. pantu, piešķirot pilnvaras kompetentām valsts iestādēm, neizmantojot dialoga un samierināšanās procedūru, kas šim nolūkam ir paredzēta šajās regulās, vienpusēji piemērot valsts tiesību aktus sociālā nodrošinājuma jomā norīkotam darba ņēmējam, kurš jau ir pakļauts sociālā nodrošinājuma sistēmai tajā dalībvalstī, kurā tā darba devējs parasti veic savu darbību, tādēļ, ka šīs pēdējās minētās dalībvalsts sociālā

nodrošinājuma iestādes izsniegtais dokuments, kurš apliecina šīs personas pakļautību tās sociālā nodrošinājuma sistēmai (turpmāk tekstā – “A1 apliecība”), atbilstoši Regulām Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 esot tiesību ļaunprātīga izmantošana.

- 17 Ar 2014. gada 20. janvāra vēstuli Beļģijas Karaliste atbildēja uz 2013. gada 21. novembra brīdinājuma vēstuli, atsaucoties tostarp uz *adage fraus omnia corrumpit* un aizliegumu ļaunprātīgi izmantot tiesības, kā uz vispārējiem tiesību principiem, kuri ļaujot dalībvalstīm pieņemt no Savienības tiesībām atkāpes ietverošus valsts tiesību noteikumus.
- 18 Turklāt Beļģijas valdība apgalvoja, ka Regulās Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 dalībvalstīm esot ļauts noteikt vienpusējus pasākumus, kādi ir paredzēti Programmlikuma 23. un 24. pantā, ja šīs dalībvalstis uzskata, ka šo regulu piemērošana izraisa krāpšanu un tiesību ļaunprātīgu izmantošanu.
- 19 2014. gada 25. septembrī Komisija paziņoja motivētu atzinumu Beļģijas Karalistei, kas uz to atbildēja ar 2014. gada 24. novembra vēstuli, kurā Komisija tostarp tika informēta par Programmlikuma 23. un 24. pantā paredzēto pasākumu izpildes pagaidu apturēšanu tādēļ, ka ir uzsākta procedūra sakarā ar pienākumu neizpildi.
- 20 Tā kā Komisija nebija apmierināta ar šo atbildi, tā cēla šo prasību.
- 21 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2015. gada 10. novembra lēmumu Īrijai tika atļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.

Par prasību

Par prasības pieņemamību

Par prasības pieņemamību kopumā

– Lietas dalībnieku argumenti

- 22 Beļģijas Karaliste galvenokārt lūdz atzīt prasību kopumā par nepieņemamu tādēļ, ka Komisija neesot sniegusi pierādījumus par apgalvotās pienākumu neizpildes pastāvēšanu, it īpaši par neiespējamību interpretēt un piemērot strīdīgos Programmlikuma noteikumus atbilstoši Savienības tiesību normām, lai gan atbildē uz motivēto atzinumu tai šāda iespēja tika sniegta.
- 23 Turklāt Beļģijas Karaliste uzskata, ka Komisijas apgalvojums, saskaņā ar kuru Programmlikuma 24. pants esot skaidrā pretrunā Regulas Nr. 883/2004 11. un 12. pantam, kā arī 76. panta 6. punktam, un Regulas Nr. 987/2009 5. pantam, neesot pamatots.
- 24 Komisija lūdz noraidīt šo iebildi par nepieņemamību.

– Tiesas vērtējums

- 25 Ir tiesa, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisijai ir jāpierāda apgalvotās pienākumu neizpildes pastāvēšana. Šajā ziņā pēdējai minētajai ir jāsniedz Tiesai vajadzīgie pierādījumi, lai tā varētu pārbaudīt, vai pastāv šī pienākumu neizpilde, turklāt Komisija nedrīkst pamatoties uz jebkādiem pieņēmumiem (spriedums, 2014. gada 4. septembris, Komisija/Francijs, C-237/12, EU:C:2014:2152, 32. punkts).

- 26 Tomēr jautājums par to, vai Komisija ir pierādījusi pienākumu neizpildes pastāvēšanu, ir saistīts nevis ar tās prasības pieņemamības pārbaudi, bet ar tās būtību (spriedums, 2015. gada 4. jūnijs, Komisija/Polija, C-678/13, nav publicēts, EU:C:2015:358, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 27 Tātad iebilde par prasības nepieņemamību kopumā, kuru izvirzījusi Beļģijas Karaliste, nav pamatota un ir jānoraida.

Par to iebildumu pieņemamību, kas saistīti ar Regulas Nr. 883/2004 11. panta, Regulas Nr. 987/2009 5. panta un A1 lēmuma pārkāpumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 28 Pakārtoti Beļģijas Karaliste norāda, pirmkārt, ka iebildums par Regulas Nr. 883/2004 11. panta pārkāpumu esot neprecīzs, jo prasības pieteikums neļauj skaidri noteikt, vai iebildums ir par šo 11. pantu kopumā vai tikai par tā 1. punktu. Katrā ziņā Komisija neesot iesniegusi nevienu konkrētu, precīzu un saskaņotu argumentu saistībā ar šo 1. punktu.
- 29 Otrkārt, Beļģijas Karaliste norāda, ka prasības pieteikumā izvirzītie argumenti, lai pamatotu iebildumu par Regulas Nr. 987/2009 5. panta pārkāpumu, attiecas tikai uz šī panta 1. punktu. Komisija esot ar nokavēšanos savā replikas rakstā no izdarītā Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punkta pārkāpuma secinājusi par Regulas Nr. 987/2009 5. panta 2.–4. punkta pārkāpumu.
- 30 Treškārt, attiecībā uz iebildumu par A1 lēmuma pārkāpumu Beļģijas Karaliste apgalvo, ka Komisija savā prasības pieteikumā ir tikai pieminējusi šo lēmumu, neizklāstot šāda pārkāpuma iemeslus.
- 31 Komisija lūdz noraidīt šo iebildi par nepieņemamību.

– Tiesas vērtējums

- 32 Jākonstatē, ka no Tiesas Reglamenta 120. panta c) punkta un pastāvīgās judikatūras par šo noteikumu izriet, ka pieteikumā par lietas ierosināšanu ir pietiekami skaidri un precīzi jānorāda strīda priekšmets un izvirzīto pamatu kopsavilkums, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un lai Tiesa varētu veikt pārbaudi. No tā izriet, ka galvenie faktiskie un tiesiskie apstākļi, ar kuriem ir pamatota šāda prasība, prasības pieteikumā ir jānorāda loģiski un saprotami un ka prasības pieteikumā ietvertajiem prasījumiem ir jābūt formulētiem nepārprotami, lai izvairītos no tā, ka Tiesa lemj *ultra petita* vai arī nelemj par kādu iebildumu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 2. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-233/14, EU:C:2016:396, 32. un 34. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 33 Tiesa ir arī nospriedusi, ka atbilstoši LESD 258. pantam celtajai prasībai ir jāietver loģiski un precīzi iebildumi, lai dalībvalstij un Tiesai ļautu precīzi novērtēt norādītā Savienības tiesību pārkāpuma apmēru, kas ir obligāts nosacījums, lai minētā valsts vēlāk varētu izmantot savus aizstāvības līdzekļus un lai Tiesa varētu pārbaudīt norādīto valsts pienākumu neizpildi (spriedums, 2016. gada 2. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-233/14, EU:C:2016:396, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 It īpaši Komisijas prasībā ir jābūt loģiski un detalizēti izklāstītiem iemesliem, kas tai ir radījuši pārliecību, ka attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi kādu no Līgumos paredzētajiem pienākumiem (spriedums, 2016. gada 2. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-233/14, EU:C:2016:396, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Šajā gadījumā Komisijas prasības pieteikums atbilst iepriekšējos punktos atgādinātajā judikatūrā norādītajām prasībām.

- 36 Pirmkārt, runājot par iebilduma attiecībā uz Regulas Nr. 883/2004 11. panta pārkāpumu pieņemamību, no prasības pieteikumā esošo prasījumu un tajā izklāstīto iebildumu neskaidribas izriet, ka Komisijas prasības priekšmets ir Programmlikuma 23. un 24. panta neatbilstība vairākām Savienības tiesību normām par darba ņēmēju norīkošanu darbā. Norikoto darba ņēmēju situācija ir regulēta šīs regulas 12. panta 1. punktā, ar kuru attiecībā uz šo darba ņēmēju kategoriju tiek īstenots šīs regulas pamatā esošais princips, saskaņā ar kuru uz personām, kurām šī regula ir piemērojama, ir attiecināmi tikai vienas dalībvalsts tiesību akti. Šis princips ir definēts Regulas Nr. 883/2004 11. panta 1. punktā. Šī panta 2.–5. punkts neattiecas uz norikoto darba ņēmēju situāciju.
- 37 Lai gan patiešām Komisija savā prasībā minētās regulas 11. pantu ir norādījusi vispārīgi, ir jākonstatē, ka šī prasība ietver skaidru faktisko un tiesisko apstākļu izklāstu, uz kuriem tā balstīta. Gan no pirmstiesas procedūras, it īpaši no Komisijas Beļģijas Karalistei nosūtītā argumentētā atzinuma, gan no prasības pieteikumā izklāstītajām atbilstošajām tiesību normām un pamatiem izriet, ka šīs iestādes norādītā pienākumu neizpilde, tā kā tā attiecas uz šo pantu, ir tikai par tā 1. punktu.
- 38 Turklāt no Beļģijas Karalistes iesniegtajiem procesuālajiem rakstiem izriet, ka tā ir atbildējusi uz iebildumu par Regulas Nr. 883/2004 11. panta 1. punkta neizpildi. Tādēļ ir skaidrs, ka Beļģijas Karaliste nevarēja pamatoti kļūdoties par to, ka Komisijas iebildumi attiecās uz šī panta 1. punktu, un ka tā varēja lietderīgi atbildēt uz šiem iebildumiem.
- 39 Otrkārt, attiecībā uz iebilduma par Regulas Nr. 987/2009 5. panta pārkāpumu pieņemamību ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punktā dalībvalstīm ir noteikts vispārīgs sadarbības pienākums gadījumā, kad rodas šīs regulas interpretācijas vai piemērošanas grūtības, ieskaitot vērsanos Administratīvajā komisijā.
- 40 Regulas Nr. 987/2009 5. panta 1. punktā ir noteikts, ka vienas dalībvalsts iestāžu izdots dokuments, kurš apliecina personas situāciju, lai tai piemērotu Regulas Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009, kā arī ar to saistītie pierādījumi ir obligāti citu dalībvalstu iestādēm. Regulas Nr. 987/2009 5. panta 2.–4. punktā ir aprakstīta dialoga un samierināšanās procedūra starp attiecīgajām iestādēm, kas jāievēro dalībvalstij, kura šaubās par šo dokumentu spēkā esamību vai to faktu precizitāti, ar kuriem ir pamatotas tajā minētās norādes. Tādējādi šajās pēdējās minētajās normās ir precizēts vispārējā sadarbības pienākuma starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kas paredzēts Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punktā, saturs.
- 41 Šajā sakarā ir jākonstatē, ka Komisija sava prasības pieteikuma 10. punktā ir atgādinājusi Regulas Nr. 987/2009 5. panta 1. punkta, kā arī Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punkta saturu. Turklāt no piemērojamo tiesību normu un pamatojuma izklāsta prasības pieteikumā, neapšaubāmi, izriet, ka Beļģijas Karalistei tiek pārņemta pienākuma neizpilde saistībā ar principu, kuri ieviesti ar Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punktu un precizēti Regulas Nr. 987/2009 5. pantā, ievērošanu. Visbeidzot, gan no dokumentiem, kas tika nosūtīti pirmstiesas procedūras laikā, it īpaši no Komisijas nosūtītā argumentētā atzinuma Beļģijas Karalistei, kā arī no Komisijas prasības pieteikuma izriet, ka šī iestāde ir norādījusi uz šīs dalībvalsts pienākumu neizpildi saistībā ar Regulas Nr. 987/2009 5. pantu kopumā.
- 42 Tādēļ ir skaidrs, pirmkārt, ka Beļģijas Karaliste, kas nevarēja pamatoti kļūdoties par Komisijas iebildumu priekšmetu, kurš ir saistīts ar minētās regulas 5. pantu kopumā, varēja uz tiem lietderīgi atbildēt un, otrkārt, ka arguments par šīs normas apvienošanu ar Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punktu netika izvirzīts novēloti.
- 43 Treškārt, runājot par iebilduma saistībā ar A1 lēmuma pārkāpumu pieņemamību, ir jākonstatē, ka sava prasības pieteikuma 11. punktā Komisija, citējot Tiesas judikatūru attiecībā uz A1 apliecību, ir aprakstījusi tās mērķi un apjomu. Turklāt no visu šajā prasības pieteikumā norādīto argumentu, it īpaši no tās 10.–12. punkta, pārbaudes izriet, ka Komisija ir izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ tā pārmet šai dalībvalstij, ka tā ir pārkāpusi A1 lēmumā paredzētās procedūras.

- 44 No iepriekš minētā izriet, ka Beļģijas Karalistes celtā iebilde par to iebildumu nepieņemamību, kas saistīti ar Regulas Nr. 883/2004 11. panta, Regulas Nr. 987/2009 5. panta un A1 lēmuma pārkāpumu, nav pamatota un ir jānoraida.
- 45 Līdz ar to prasība ir pieņemama.

Par būtību

Lietas dalībnieku argumenti

- 46 Komisija savā prasības pieteikumā vispirms atgādina, ka Regulas Nr. 883/2004 11. pantā ir noteikts pamatprincips, saskaņā ar kuru personas, kurām šī regula ir piemērojama, principā ir pakļaujamas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Runājot par norīkotajiem darba ņēmējiem, Komisija uzsver, ka tie saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 12. pantā noteikto normu joprojām paliek pakļauti tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tie parasti veic savu darbību, un šī pēdējā minētā izsniedz šiem darba ņēmējiem A1 apliecību, kuras mērķis ir apliecināt viņu apdrošinātā statusu šajā dalībvalstī.
- 47 Šajā sakarā Komisija norāda, ka Regulas Nr. 987/2009 5. panta 1. punktā ir paredzēts, ka vienas dalībvalsts kompetentās iestādes izsniegtie dokumenti ir saistoši citu dalībvalstu iestādēm tikmēr, kamēr to izdevēja dalībvalsts nav tos atsaukusi vai atzinusi par spēkā neesošiem.
- 48 Tā piebilst, ka Regulas Nr. 883/2004 interpretācijas vai piemērošanas grūtību gadījumā, kas var apdraudēt to personu tiesības, uz kurām tā attiecas, šīs regulas 76. pantā ir paredzēts, ka norīkojuma dalībvalsts kompetentā iestāde sazinās ar norīkotājas dalībvalsts iestādi un, ja nevar tikt panākts risinājums saprātīgā termiņā, tā var vērsties arī Administratīvajā komisijā.
- 49 Turklāt Tiesa ar 2006. gada 26. janvāra spriedumu *Herbosch Kiere* (C-2/05, EU:C:2006:69, 24. un 25. punkts) ir apstiprinājusi, ka A1 apliecība ir saistoša tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā darba ņēmēji ir norīkoti darbā, jo ar to tiek radīts pieņēmums, ka darba ņēmēju piederība tās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai, kurā dibināts uzņēmums, kas šos darba ņēmējus norīkojis darbā, ir likumīga un noteikti nozīmē, ka dalībvalsts, uz kuru tie ir norīkoti, sistēma nav piemērojama.
- 50 Komisija uzskata, ka no šīs judikatūras izrietot, ka Programmlikuma 23. un 24. panta pieņemšana ir pretrunā Regulas Nr. 883/2004 11. un 12. pantam, kā arī 76. pantam un Regulas Nr. 987/2009 5. panta 1. punktam, kā tās interpretējusi Tiesa, noteikumiem.
- 51 Runājot par Beļģijas Karalistes argumentu, kurš norādīts pirmstiesas procedūrā un saskaņā ar kuru šai dalībvalstij bija pienākums pieņemt minētos valsts tiesību noteikumus saskaņā ar prasībām, kas izriet no *adage fraus omnia corrumpit* un no vispārējā tiesību ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma principa, Komisija apgalvo, ka atbilstoši Tiesas judikatūrai aizdomu par ļaunprātīgu vai krāpniecisku rīcību gadījumā uz dalībvalstīm tiek attiecināti būtiski ierobežojumi. Tādējādi, lai atteiktu Savienības pilsoņiem tiesības izmantot Savienības tiesību normas, vienas dalībvalsts tiesām ir ne tikai jāņem vērā ļaunprātīga vai krāpnieciska rīcība katrā atsevišķā gadījumā, bet arī jābalstās uz objektīviem pierādījumiem un jānovērtē šāda rīcība, ņemot vērā ar attiecīgo Savienības tiesību normu izvirzīto mērķi.
- 52 Taču Komisija norāda, ka šī sprieduma 50. punktā minētajos noteikumos precīzi un detalizēti ir regulēta sadarbības kārtība gadījumā, ja ir aizdomas par krāpšanu vai ļaunprātīgu izmantošanu, tā, ka nav jāatkāpjas no Savienības tiesību normām saistībā ar principu *fraus omnia corrumpit*.

- 53 Turklāt šī iestāde uzskata, ka vispārējais tiesiskās noteiktības princips prasa, ka tikmēr, kamēr A1 apliecību tās izdevējas valsts iestādes nav atsaukušas vai atzinušas par spēkā neesošu, tā ir saistoša tās dalībvalsts sociālās apdrošināšanas iestādēm un tiesām, kurp attiecīgie darbinieki ir norikoti, un ir pierādīts, ka šie darbinieki ir piederīgi tās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai, kurā ir nodibināts viņu uzņēmums. Tādējādi, vienpusēji pieņemot Programmlikuma 23. un 24. pantu, esot pārkāpts šis princips, kā arī lojālas sadarbības starp dalībvalstīm princips, kas ir noteikts LES 4. panta 3. punktā.
- 54 Šo pašu iemeslu dēļ Komisija noraida Beļģijas Karalistes norādīto argumentu, saskaņā ar kuru tikai tas vien, ka ar Regulām Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 ir ieviestas īpašas dialoga un samierināšanas procedūras gadījumiem, kad ir aizdomas par krāpšanu vai ļaunprātīgu izmantošanu, neliedzot dalībvalstīm iespēju apkarot šo krāpšanu vai šo ļaunprātīgo izmantošanu ar citiem līdzekļiem.
- 55 Īrija, kas iestājusies lietā Komisijas prasījumu atbalstam, it īpaši uzsver, ka ar minētajām regulām ir ieviesta piemērojamo tiesību aktu izvēles sistēma, kurā tiek ievērots tiesiskās noteiktības princips, kas balstās uz piemērojamo tiesību aktu unikalitāti un A1 apliecības atzišanu. Turklāt esot paredzēta konfliktu atrisināšanas sistēma.
- 56 Attiecībā uz principu *fraus omnia corrumpit* Īrija norāda, ka, ja vien nav pārkāpts tiesiskās noteiktības princips, šāds Savienības tiesību vispārējais princips neļauj noraidīt skaidrus un nepārprotamus noteikumus, neapšaubot to spēkā esamību konkrētā gadījumā.
- 57 Beļģijas Karaliste savā atbildes rakstā vispirms precizē, ka normu, ar ko nosaka piemērojamus tiesību aktus “Eiropas koordinēšanas [r]egulās, ļaunprātīgas izmantošanas jēdziens”, kas ir definēts Programmlikuma 23. pantā, ietver materiālu un tīšu elementu.
- 58 Tostarp par “krāpšanu” tiekot kvalificētas, piemēram, viltotas A1 apliecības, Beļģijas iedzīvotāju norīkošana darbā bridī, kad beidzas viņu piesaiste Beļģijas sociālā nodrošinājuma sistēmai, nepārtraukta norīkošana darbā, kuras ilgums pārsniedz maksimālo 24 mēnešu laiku, vai arī absolūta tiešas saiknes neesamība starp norikoto darbinieku un tā darba devēju, kā arī Praktiskajās vadlīnijās, kas minētas Programmlikuma 22. pantā, aprakstītās situācijas.
- 59 Šādās situācijās atbilstoši Programmlikuma 23. pantam būtu jāpierāda, ka pastāv vēlme “no Beļģijas sociālā nodrošinājuma piemērošanas jomas izslēgt tiesību aktus, kuri būtu jāpiemēro šādā situācijā, ja normatīvie un administratīvie noteikumi [...] būtu bijuši pareizi ievēroti”. Savukārt šis pants neattiecoties uz sociālās optimizēšanas gadījumiem vai arī uz gadījumiem, kad A1 apliecībā ir pieļautas tikai vienkāršas materiāltiesiskas kļūdas.
- 60 Turklāt Beļģijas Karaliste precizē, ka ļaunprātīgas izmantošanas pierādījums Programmlikuma 24. panta 1. punkta izpratnē var tikt iesniegts tikai pēc tam, kad katrā atsevišķā gadījumā ir pārbaudīta objektīvā informācija.
- 61 Tādējādi Beļģijas Karaliste apgalvo, ka Programmlikuma 23. un 24. pants ir piemērojami tikai retos gadījumos, kad Beļģijas kompetentajām iestādēm vai tiesām nāktos konstatēt krāpšanas gadījumu, kas izraisījis A1 apliecības izdošanu, neievērojot Regulu Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 noteikumus, ar nolūku izvairīties no valsts tiesību aktu, kuri ir piemērojami saskaņā ar šīm normām, proti, Beļģijas tiesību aktu, piemērošanas. Līdz ar to Komisijas apgalvojums, saskaņā ar kuru apstrīdēto noteikumu mērķis ir atcelt A1 apliecību, neesot pareizs.
- 62 Beļģijas Karaliste arī norāda, ka dialogs starp dalībvalstīm attiecībā uz A1 apliecību atsaukšanu, ņemot vērā ļoti rudimentāro un fragmentāro pastāvošo regulējumu, darbojas neapmierinoši un ka krāpšanas apkarošanai esot jāizmanto efektīvāki līdzekļi.

- 63 Tālāk, atgādinot svarīgumu Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta a) apakšpunktā noteiktajam principam, saskaņā ar kuru piemērojamie tiesību akti ir nodarbinātības dalībvalsts tiesību akti, kā arī izņēmums no šī principa ir paredzēts norīkotajiem darba ņēmējiem, Beļģijas Karaliste apgalvo, ka pret darba ņēmēju, kurš krāpnieciski izmanto šo izņēmumu, ir labvēlīgāka attieksme nekā pret citām nodarbinātām personām nodarbinātības dalībvalsts teritorijā.
- 64 Vēl Beļģijas Karaliste norāda, ka ar Regulu Nr. 1408/71 noteiktās un Regulā Nr. 883/2004 pārņemtās likumu koliziju sistēmas piemērošana ir atkarīga vienīgi no objektīvās situācijas, kādā ir attiecīgais darba ņēmējs. Regulas Nr. 883/2004 12. panta krāpnieciska piemērošana izraisītu to, ka sociālā nodrošinājuma sistēmā apdrošinātajām personām tiktu piešķirtas izvēles tiesības, pārkāpjot koliziju normu obligāto raksturu.
- 65 Runājot par vispārējo principu *fraus omnia corrumpit*, Beļģijas Karaliste, atsaucoties uz Tiesas judikatūru, kā arī uz doktrīnu, norāda, ka dalībvalsts nevar veikt tādas Regulu Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 īstenošanas pasākumus, ar kuriem tiek pārkāpts šāds vispārējs Savienības tiesību princips. Saskaņoties ar krāpnieciskām situācijām, valsts iestādēm un tiesām tātad būtu jābūtu pilnvarotām nekavējoties veikt korektīvus pasākumus.
- 66 Precīzāk, runājot par iebildumu saistībā ar A1 lēmuma pārkāpumu, Beļģijas Karaliste, atsaucoties uz 1992. gada 8. jūlija spriedumu *Knoch* (C-102/91, EU:C:1992:303), norāda, ka šis lēmums nav normatīvs akts un ka tādēļ tā neievērošana nevar būt prasības sakarā ar pienākumu neizpildi priekšmets.
- 67 Attiecībā uz iebildumu saistībā ar Regulas Nr. 883/2004 11. un 12. panta pārkāpumu Beļģijas Karaliste apgalvo, ka Beļģijas iestādēm un tiesām ir tiesības, pareizi piemērojot Regulas Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009, atteikt “pašreiz [ar Regulas Nr. 883/2004 12. pantu] piešķirto atvieglojumu”, ja šis atvieglojums ir norādīts krāpnieciski. Šajā ziņā Beļģijas Karaliste noraida Komisijas izvirzīto argumentu, saskaņā ar kuru dialoga un samierināšanās procedūras pastāvēšana un A1 apliecības saistošais spēks neļaujot piemērot *fraus omnia corrumpit* principu.
- 68 Runājot par iespējamo tāda principa pārkāpumu, saskaņā ar kuru uz Regulas Nr. 883/2004 izmantotajiem ir attiecināmi tikai vienas dalībvalsts tiesību akti, Beļģijas Karaliste apgalvo, ka krāpšanas gadījumā ir iespējams, ka it kā kompetentā iestāde nemaz nav izdevusi minēto A1 apliecību par to, ka darba ņēmējs nav pakļauts šīs valsts tiesību aktiem, un ka patiesībā viņam nav nekādas aizsardzības sociālā nodrošinājuma jomā. Šādā gadījumā nebūtu noticis būtisks šī principa pārkāpums. Turklāt krāpnieciskas konstrukcijas radītu nelojālas konkurences un sociālā dempinga situācijas. Tādējādi Programmlikuma 23. un 24. panta piemērošana garantējot “tiesības uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem un uz sociālajiem atvieglojumiem” Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 34. panta 2. punkta izpratnē.
- 69 Pat gadījumā, kad attiecīgā persona būtu pakļauta izdevējiestādes dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai, piesaiste Beļģijas sociālajam nodrošinājumam neradītu dubultu piesaisti, jo Regulas Nr. 987/2009 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir skaidri paredzēts, ka nesaskaņu starp divām dalībvalstīm par piemērojamo tiesību aktu noteikšanu gadījumā attiecīgajai personai provizoriski ir piemērojami vienas dalībvalsts tiesību akti. Šādā gadījumā prioritāri tiktu piemēroti tās dalībvalsts tiesību akti, kurā persona faktiski veic saimniecisku darbību, ja šī persona to dara tikai vienā dalībvalstī.
- 70 Runājot par iebildumu saistībā ar Regulas Nr. 987/2009 5. panta 1. punkta pārkāpumu, Beļģijas Karaliste uzskata, ka, ņemot vērā, ka ar Regulu Nr. 883/2004 ieviestās koliziju tiesību sistēmas piemērošana ir atkarīga no objektīvās situācijas, kādā ir konkrētais darba ņēmējs, gadījumā, kad Beļģijas kompetentās iestādes un tiesas konstatē, ka A1 apliecība ir viltota vai ka tā ir izdota krāpniecisku darbību rezultātā, prezumpcija par norīkoto darba ņēmēju likumīgu piesaisti ir jāuzskata par atspēkotu.

- 71 Turklāt Beļģijas Karaliste uzskata, ka Tiesa vēl nav izteikusies par jautājumu, vai šādi dokumenti ir absolūti saistoši tās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma iestādēm un tiesām, uz kuru darba ņēmēji ir norīkoti darbā, pat ja šie dokumenti ir viltoti vai iegūti krāpšanas rezultātā. Tādēļ tā uzskata, ka, ja ir pierādīts, ka A1 apliecība ir iegūta krāpšanas rezultātā vai ka tā ir viltota, uz šiem dokumentiem nevar tikt attiecināta prezumpcija par norīkoto darba ņēmēju likumīgu piesaisti un tādēļ tie nevar būt saistoši tās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma iestādēm un tiesām, uz kuru darba ņēmēji ir norīkoti darbā.
- 72 Visbeidzot, attiecībā uz iebildumu saistībā ar Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punktā un Regulas Nr. 987/2009 5. pantā paredzēto dialoga un samierināšanās procedūru pārkāpumu Beļģijas Karaliste apstrīd Komisijas norādīto argumentu, saskaņā ar kuru šo procedūru izmantošana ir vienīgais instruments krāpšanas gadījumā, izņemot citus instrumentus un neizslēdzot paralēlu dialoga un samierināšanās procedūru piemērošanu.
- 73 Savā replikas rakstā Komisija atkārtoti iebildumus, kas norādīti tās prasības pieteikumā, un apgalvojumu, ka Programmlikuma 23. un 24. pantā ir ļauts atcelt A1 apliecību krāpšanas gadījumā, ja šo pantu piemērošanas rezultātā tiek mainīti piemērojami tiesību akti.
- 74 Runājot par vispārējo *fraus omnia corrumpit* principu, Komisija apstiprina, ka Tiesa 2000. gada 10. februāra spriedumā *FTS* (C-202/97, EU:C:2000:75, 53. punkts) ir skaidri nospriedusi, ka dalībvalstīm nav pilnvaru vienpusēji izlemt, ka darba ņēmēja izcelsmes dalībvalsts izdots dokuments ir krāpniecisks.
- 75 Attiecībā uz iebildumu par Regulas Nr. 883/2004 11. panta 1. punkta un 12. panta pārkāpumu Komisija norāda, ka Regulas Nr. 987/2009 6. panta 1. punkta a) apakšpunkts, pretēji Beļģijas Karalistes norādītajam, ir piemērojams gadījumos, kad vēl nav noteikti piemērojami tiesību akti. Šī noteikuma mērķis ir nodrošināt pārejas [apdrošināšanas] segumu attiecīgajām personām, nevis noteikt otru obligātu apdrošināšanu, pārkāpjot Regulas Nr. 883/2004 11. panta 1. punktu un 12. pantu.
- 76 Attiecībā uz iebildumu saistībā ar Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punkta un Regulas Nr. 987/2009 5. panta pārkāpumu Komisija precizē, ka tās prasība nav par to, lai nevis aizliegtu Beļģijas Karalistei cīnīties pret ļaunprātīgu izmantošanu vai krāpnieciskām darbībām, bet lai garantētu, ka tiek ievērotas ar Regulām Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 ieviestās procedūras. Tomēr, ar Programmlikuma 23. un 24. panta pieņemšanu sev piešķirot tiesības vienpusēji pieņemt lēmumus par norīkoto darba ņēmēju piesaisti Beļģijas tiesību aktiem tādēļ, ka tās inspektori un sociālās apdrošināšanas iestādes ir “apliecinājuši” vai “pierādījuši” krāpšanas gadījumu, Beļģijas Karaliste ir pārkāpusi šīs regulas, ar to saprotot lojālas sadarbības principu, kurš kā vispārējs princips ir piemērojams pat tādā gadījumā, kad ir aizdomas par krāpšanu vai ļaunprātīgu izmantošanu.
- 77 Visbeidzot, runājot par A1 lēmumu, Komisija atgādina, ka tajā ir detalizēta dialoga un samierināšanās procedūras, kas ir ieviesta ar Regulas Nr. 883/2004 76. pantu un Regulas Nr. 987/2009 5. pantu, kārtība. Programmlikuma 23. pantā turklāt esot atgādīnāta nepieciešamība ievērot minēto procedūru. Tomēr Komisija uzskata, ka ar šo noteikumu, to lasot kopā ar šī paša likuma 24. pantu, piešķirtās vienpusējās tiesības Beļģijas Karalistei tieši ļauj neievērot šīs pašas procedūras kārtību, kas ir detalizēta A1 lēmumā.
- 78 Beļģijas Karaliste savā atbildē uz repliku tostarp apstrīd Komisijas sniegto Regulas Nr. 987/2009 6. panta 1. punkta interpretāciju. Šī dalībvalsts uzskata, ka no šīs tiesību normas teksta neizriet, ka tā var tikt piemērota tikai gadījumā, kad piemērojami tiesību akti vēl nav noteikti. Tātad šī tiesību norma ir piemērojama tad, kad radušās domstarpības starp iestādēm vai divu dalībvalstu iestādēm vai kad jānosaka piemērojami tiesību akti. Tomēr, kad kompetentās iestādes vai tiesas vēlas piemērot Programmlikuma 23. un 24. pantu, proti, retajos gadījumos, kad krāpšana ir pierādīta, hipotētiski pastāvēs domstarpības par piemērojamiem tiesību aktiem.

Tiesas vērtējums

- 79 Attiecībā uz iebildumiem par Regulas Nr. 883/2004 11. un 12. panta, kā arī 76. panta 6. punkta un Regulas Nr. 987/2009 5. panta pārkāpumu ievadā ir jānorāda, ka Regulas Nr. 883/2004 normu, kurās noteikti piemērojamie tiesību akti, mērķis ir tostarp, lai attiecīgās personas tiktu pakļautas vienas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai, kā rezultātā tās izvairītos no vienlaicīgas dažādu valstu tiesību aktu piemērošanas un no tā izrietošiem sarežģījumiem. Šis princips it īpaši ir nostiprināts šīs regulas 11. panta 1. punktā (skat. pēc analogijas spriedumus, 2012. gada 12. jūnijs, *Hudzinski un Wawrzyniak*, C-611/10 un C-612/10, EU:C:2012:339, 41. punkts, kā arī 2015. gada 12. februāris, *Bouman*, C-114/13, EU:C:2015:81, 33. punkts).
- 80 Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktā ir paredzēts, ka norīkotam darba ņēmējam šajā normā norādītajos apstākļos ir piemērojami tās dalībvalsts tiesību akti, kurā šis darba ņēmējs parasti veic savu algoto darbību, nevis tās dalībvalsts akti, kurp šī persona ir norīkota darbā.
- 81 Dalībvalsts, kurā darba ņēmējs parasti veic savu darbību, kompetentās iestādes izsniedz norīkotajam darba ņēmējam A1 apliecību, kuras mērķis ir apliecināt, ka šis darba ņēmējs ir apdrošināts šajā dalībvalstī.
- 82 Regulas Nr. 987/2009 5. panta 1. punktā attiecībā uz dalībvalsts iestādes izsniegto dokumentu, kurā norādīts personas stāvoklis Regulu Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 piemērošanas vajadzībām, kā arī ar to saistīto apstiprinošo materiālu juridiskā vērtība, ir noteikts, ka citas dalībvalsts iestādēm šie dokumenti ir obligāti, ja to izdevēja dalībvalsts nav tos atsaukusi vai atzinusi par spēkā neesošiem.
- 83 Saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punktu, ja rodas grūtības, interpretējot vai piemērojot šo regulu, un tādēļ varētu tikt apdraudētas tās personas tiesības, uz kuru tā attiecas, kompetentās dalībvalsts vai attiecīgās personas dzīvesvietas dalībvalsts iestāde sazinās ar attiecīgās dalībvalsts iestādi. Ja pienācīgā termiņā nav iespējams rast risinājumu, attiecīgās iestādes var vērsties Administratīvajā komisijā.
- 84 Jānorāda, ka Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktā būtībā ir pārņemts Regulas Nr. 1408/71 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta saturs. Taču, tā kā Regulā Nr. 883/2004 ir saglabāta norma par darba ņēmēja pakļaušanu tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tā darba devējs parasti veic savu darbību, un tā kā šo regulu mērķi ir identiski, pēc analogijas ir jāatsaucas uz Tiesas judikatūru par Regulu Nr. 1408/71.
- 85 Saskaņā ar šo judikatūru dalībvalsts, kurā darba devējs parasti veic savu darbību, kompetentā iestāde A1 apliecībā atzīst, ka tās sociālā nodrošinājuma sistēma paliek piemērojama norīkoti darba ņēmējiem viņu norīkojuma laikā. Tādējādi, ņemot vērā principu, saskaņā ar kuru darba ņēmējiem ir jābūt apdrošinātiem tikai vienā sociālā nodrošinājuma sistēmā, A1 apliecība noteikti nozīmē, ka tās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēma, kurp darba ņēmējs ir norīkots, nav piemērojama (šajā ziņā skat. spriedumus, 2000. gada 10. februāris, *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, 49. punkts, un 2006. gada 26. janvāris, *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 21. punkts).
- 86 Lojālas sadarbības princips, kurš paredzēts LES 4. panta 3. punktā, un Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktā un Regulas Nr. 987/2009 5. panta 1. punktā noteiktie mērķi netiks ievēroti, ja tā dalībvalsts, kurp darba ņēmējs ir norīkots, pieņems tiesību aktus, ar ko tā pilnvaro savas iestādes vienpusēji uzskatīt, ka tām nav saistošas minētajā apliecībā ietvertās norādes, un attiecināt uz šiem darba ņēmējiem arī šīs dalībvalsts sociālā nodrošinājuma shēmu (šajā ziņā skat. spriedumus, 2000. gada 10. februāris, *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, 52. punkts; 2006. gada 26. janvāris, *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 23. punkts, un 2018. gada 6. februāris, *Altun u.c.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 38. punkts).

- 87 Līdz ar to A1 apliecība ir principā saistoša tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā darba ņēmēji ir norīkoti darbā, jo ar to tiek radīts pieņēmums, ka darba ņēmēju piederība tās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai, kurā dibināts uzņēmums, kas darba ņēmējus norīkojis darbā, ir likumīga (šajā ziņā skat. spriedumus, 2000. gada 10. februāris, *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, 53. punkts; 2006. gada 26. janvāris, *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 24. punkts, un 2017. gada 27. aprīlis, *A-Rosa Flussschiff*, C-620/15, EU:C:2017:309, 41. punkts).
- 88 Ar pretēju risinājumu tiktu pārkāpts princips, ka uz algotiem darba ņēmējiem attiecas tikai viens sociālā nodrošinājuma režīms, kā arī piemērojamā režīma paredzamība un tādējādi – tiesiskā noteiktība. Gadījumā, kad piemērojamais režīms ir grūti nosakāms, katrai no divu attiecīgo valstu kompetentajām iestādēm ir jāuzskata, par sliktu konkrētajiem darbiniekiem, ka viņiem ir piemērojams tās sociālā nodrošinājuma režīms (spriedumi, 2006. gada 26. janvāris, *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 25. punkts, un 2017. gada 27. aprīlis, *A-Rosa Flussschiff*, C-620/15, EU:C:2017:309, 42. punkts).
- 89 Tomēr lojālas sadarbības princips, kurš noteikts LES 4. panta 3. punktā, nosaka pienākumu tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kas izdevusi A1 apliecību, sniegt pareizu attiecīgo faktu novērtējumu, lai varētu tikt piemērotas normas saistībā ar piemērojamo tiesību aktu noteikšanu sociālā nodrošinājuma jomā un līdz ar to garantēta šajā apliecībā minēto norāžu precizitāte (spriedumi, 2017. gada 27. aprīlis, *A-Rosa Flussschiff*, C-620/15, EU:C:2017:309, 39. punkts, un 2018. gada 6. februāris, *Altun* u.c., C-359/16, EU:C:2018:63, 37. punkts).
- 90 Turklāt šai iestādei ir jāapdomā, vai šīs A1 apliecības izsniegšana ir pamatota, un vajadzības gadījumā tā jāatsauc, ja tās dalībvalsts kompetentā iestāde, uz kuru ir norīkoti darba ņēmēji, izsaka šaubas par faktu precizitāti, kas bijuši šī dokumenta pamatā, un līdz ar to – par tajā esošo norāžu precizitāti, it īpaši tādēļ, ka tās neatbilst Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktā noteiktajām prasībām (šajā ziņā skat. spriedumu, 2018. gada 6. februāris, *Altun* u.c., C-359/16, EU:C:2018:63, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 91 Gadījumā, kad attiecīgās iestādes nevar vienoties, it īpaši par konkrētās situācijas faktu novērtējumu, tās var vērsties Administratīvajā komisijā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2018. gada 6. februāris, *Altun* u.c., C-359/16, EU:C:2018:63, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 92 Ja šī pēdējā minētā nespēj panākt dalībvalstu vienprātību par lietā piemērojamo tiesisko regulējumu, dalībvalsts, uz kuru ir norīkoti attiecīgie darba ņēmēji, nekaitējot izdevējistādes dalībvalstī esošajiem iespējamiem tiesību aizsardzības līdzekļiem tiesā, var uzsākt procedūru par valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 259. pantam, lai Tiesa šādas prasības ietvaros varētu pārbaudīt jautājumu par šiem darba ņēmējiem piemērojamiem tiesību aktiem un tātad A1 apliecībā esošo norāžu precizitāti (šajā ziņā skat. spriedumu, 2018. gada 6. februāris, *Altun* u.c., C-359/16, EU:C:2018:63, 45. punkts).
- 93 Tādējādi, pat ja ir bijusi acīmredzama kļūda vērtējumā par Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas nosacījumiem un ja tomēr izrādās, ka attiecīgo darba ņēmēju nodarbinātības nosacījumi acīmredzami neietilpst tās normas materiālās piemērošanas jomā, pamatojoties uz kuru ir izdota A 1 apliecība, ir jāievēro procedūra, kāda jāpiemēro, risinot iespējamus strīdus starp attiecīgajām dalībvalstu iestādēm par A 1 apliecības spēkā esamību vai precizitāti (spriedums, 2018. gada 6. februāris, *Altun* u.c., C-359/16, EU:C:2018:63, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 94 Ja tiktu apstiprināts, ka tā dalībvalsts, uz kuru darba ņēmējs ir norīkots, var pieņemt tiesību aktus, ar kuriem tā pilnvaro savas iestādes, vērstoties šīs dalībvalsts tiesā, vienpusēji atzīt A1 apliecību par spēkā neesošu, tad tiktu apdraudēta sistēma, kuras pamatā ir lojāla sadarbība starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Līdz ar to tikmēr, kamēr A1 apliecība nav atsaukta vai atzīta par spēkā neesošu, tā principā ir obligāta tās dalībvalsts iekšējā tiesību sistēmā, uz kuru darba ņēmēji ir norīkoti, un tātad tā ir saistoša tās iestādēm (šajā ziņā skat. spriedumu, 2006. gada 26. janvāris, *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 30. un 31. punkts).

- 95 Tā rezultātā tādi tiesību akti, kādi ir Programmlikuma 23. un 24. pants, kuros Beļģijas Karalistes kompetentajām iestādēm ir atļauts vienpusēji pakļaut darba ņēmēju Beļģijas tiesiskajam regulējumam sociālā nodrošinājuma jomā, ir pretrunā principam par algotu darba ņēmēju pakļaušanu tikai vienai sociālā nodrošinājuma sistēmai, kas noteikts Regulas Nr. 883/2004 11. panta 1. punktā, kā arī tiesiskās noteiktības principam, kurš tostarp prasa, lai tiesību normu sekas būtu skaidras, precīzas un paredzamas, it īpaši tad, ja tām var būt negatīva ietekme uz privātpersonām un uzņēmumiem (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumu, 2013. gada 12. decembris, *Test Claimants in the Franked Investment Income Group Litigation*, C-362/12, EU:C:2013:834, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 96 Turklāt tādi tiesību akti, kādi ir aplūkoti šajā lietā, nav saderīgi arī ar Regulu Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 normām, kurās regulēta izmantojamā procedūra šo regulu interpretācijas vai piemērošanas grūtību gadījumā, it īpaši, ja dalībvalsts, uz kuru darba ņēmējs ir norīkots, uzskata, ka nav izpildīti Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi.
- 97 Šis konstatējums nav atspēkojams ar Beļģijas Karalistes norādīto argumentu, saskaņā ar kuru šīs dalībvalsts iestādēm, ja ir konstatēta krāpšana, ir tiesības atteikties piemērot Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktu.
- 98 Pirmkārt, jākonstatē, ka nevienā šīs regulas vai Regulas Nr. 987/2009 normā nav ietverta atļauja dalībvalstīm vienpusēji likumdošanas ceļā paredzēt, ka Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punkts nav piemērojama krāpšanas vai tiesību ļaunprātīgas izmantošanas gadījumā, tādējādi lojālas sadarbības princips, kurš konkretizēts Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punktā un Regulas Nr. 987/2009 5. pantā, ir piemērojams pat šādās situācijās.
- 99 Protams, saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ieinteresētās personas nedrīkst krāpnieciskā vai ļaunprātīgā nolūkā atsaukties uz Savienības normām, jo tiesību krāpnieciskas un ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma princips ir Savienības tiesību vispārējs princips. Savienības tiesiskā regulējuma piemērošana nav paplašināma tiktāl, ka tā iekļautu darījumus, kas tiek veikti tikai tādēļ, lai krāpnieciski vai ļaunprātīgi gūtu labumu no Savienības tiesībās paredzētajām priekšrocībām (spriedums, 2018. gada 6. februāris, *Altun u.c.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 48. un 49. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 100 Šādos apstākļos Tiesa konstatēja, ka, tiklīdz dialoga ietvaros, kas paredzēts Regulas Nr. 883/2004 76. panta 6. punktā, dalībvalsts, uz kuru darba ņēmēji ir norīkoti, iestāde vēršas A 1 apliecību izdevējistādē, iesniedzot konkrētu informāciju, kas liek uzskatīt, ka šīs apliecības ir iegūtas krāpnieciski, otrajai minētajai iestādei atbilstoši lojālas sadarbības principam, ņemot vērā šo informāciju, ir jāpārskata šo apliecību izsniegšanas pamatotība un vajadzības gadījumā tās jāatsauc (spriedums, 2018. gada 6. februāris, *Altun u.c.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 54. punkts).
- 101 Ja pēdējā minētā iestāde neveic šādu pārskatīšanu saprātīgā termiņā, ir jābūt iespējai uz šo informāciju atsaukties tiesvedībā, lūdzot tās dalībvalsts tiesai, uz kuru darba ņēmēji ir norīkoti, neņemt vērā minētās apliecības (spriedums, 2018. gada 6. februāris, *Altun u.c.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 55. punkts).
- 102 Tādā gadījumā valsts tiesa var neņemt vērā konkrētās A 1 apliecības un tai ir jānosaka, vai personas, kas tiek turētas aizdomās par to, ka tās ir izmantojušas norīkotus darba ņēmējus ar krāpnieciski iegūtām apliecībām, var tikt sauktas pie atbildības, pamatojoties uz piemērojamajām valsts tiesību normām (spriedums, 2018. gada 6. februāris, *Altun u.c.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 60. punkts).
- 103 Tomēr personām, kurām šādā tiesvedībā tiek inkriminēts, ka tās ir izmantojušas norīkotus darba ņēmējus, uz kuriem attiecas krāpnieciski iegūtās apliecības, tomēr ir jābūt iespējai atspēkot šīs tiesvedības pamatā esošo informāciju, ievērojot garantijas saistībā ar tiesībām uz lietas taisnīgu

izskatīšanu, pirms valsts tiesa attiecīgajā lietā nolemj neņemt vērā šīs apliecības un lemj par šo personu atbildību atbilstoši piemērojamajām valsts tiesību normām (spriedums, 2018. gada 6. februāris, *Altun u.c.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 56. punkts).

- 104 Taču šajā gadījumā ir jākonstatē, ka apstrīdētais valsts tiesiskais regulējums neatbilst šī sprieduma 100. un 101. punktā aprakstītajiem nosacījumiem.
- 105 No vienas puses, šajā tiesiskajā regulējumā nav paredzēts nosacījums uzsākt Regulās Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 paredzēto dialoga un samierināšanas procedūru. No otras puses, šis tiesiskais regulējums nav ierobežots tikai līdz tam, ka ar to vienai valsts tiesai tiktu piešķirtas pilnvaras apstrīdēt krāpšanas pastāvēšanu un šī iemesla dēļ noraidīt A 1 apliecību, bet tajā gan ir paredzēts, ka ārpus jebkādas tiesvedības Beļģijas sociālās apdrošināšanas iestādes, kā arī Beļģijas sociālie inspektori nolemj pakļaut norīkotos darba ņēmējus Beļģijas tiesību aktiem sociālā nodrošinājuma jomā.
- 106 Otrkārt, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka dalībvalsts nevar attaisnot savu pienākumu, kas tai noteikti Līgumā, neizpildi ar apstākli, ka citas dalībvalstis arī nav izpildījušas savus pienākumus. Ar LESD nodibinātajā Savienības tiesību sistēmā dalībvalstu veiktā Savienības tiesību īstenošana nevar tikt pakļauta savstarpējības nosacījumam. LESD 258. un 259. pantā ir paredzēti atbilstoši līdzekļi gadījumos, kad dalībvalstis pieļauj tām no LESD izrietošo pienākumu neizpildi (spriedums, 2009. gada 19. novembris, Komisija/Somija, C-118/07, EU:C:2009:715, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 107 Treškārt, attiecībā uz argumentu, saskaņā ar kuru A1 apliecības atsaukšanas tiesiskais ietvars ir ļoti rudimentārs un fragmentārs tādējādi, ka dalībvalstis saskaras ar grūtībām, kad tām ir jāveic neatliekami pasākumi, lai sodītu par krāpšanu, ir jākonstatē, ka, lai gan nav izslēgts, ka sadarbības un samierināšanās procedūra praksē ne vienmēr funkcionē apmierinoši un raiti, dalībvalstis tomēr nevar atsaukties uz iespējamām grūtībām, ar ko tās sastopas, iegūstot nepieciešamo informāciju, vai trūkumiem, kas var rasties viņu kompetento iestāžu sadarbībā, lai attaisnotu viņu no Savienības tiesībām izrietošo pienākumu neizpildi (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 6. jūnijs, Komisija/Belģija, C-383/10, EU:C:2013:364, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 108 Ceturtkārt, attiecībā uz Beļģijas Karalistes izvirzīto argumentu, saskaņā ar kuru pat gadījumā, kad attiecīgā persona jau ir pakļauta sociālā nodrošinājuma sistēmai izdevējiestādes dalībvalstī, tās pakļaušana Beļģijas sociālam nodrošinājumam neizraisa dubultu pakļautību tiktāl, ciktāl saskaņā ar Regulas Nr. 987/2009 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu attiecīgā persona provizoriski ir pakļaujama tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tā faktiski veic darbu nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā, jākonstatē, ka šāda interpretācija atņemtu priekšmetu šīs regulas 5. panta 2.–4. punktam. Ja pastāv saskaņā ar šīs regulas 5. panta 1. punktu izsniegts dokuments, tad šīs pašas regulas 5. panta 2.–4. punktā paredzētā procedūra ir jāpiemēro, ja starp dažādu dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir nesaskaņas saistībā ar šo dokumentu, un šādā gadījumā Regulas Nr. 987/2009 6. pants nav piemērojams.
- 109 Tādos apstākļos ir jāapmierina Komisijas iebildumi saistībā ar Beļģijas Karalistes pienākumu neizpildi, kas tai noteikti Regulas Nr. 883/2004 11. panta 1. punktā, 12. panta 1. punktā un 76. panta 6. punktā, kā arī Regulas Nr. 987/2009 5. pantā.
- 110 Runājot par iebildumu saistībā ar A1 lēmuma pārkāpumu, ir jākonstatē, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka ar šādu lēmumu, lai arī ar to pilnībā var palīdzēt sociālā nodrošinājuma iestādēm, kurām uzdots piemērot Savienības tiesību normas šajā jomā, šīm iestādēm nevar tikt noteikts pienākums izmantot noteiktas metodes vai ievērot noteiktu interpretāciju, piemērojot Savienības tiesību normas (spriedumi, 1992. gada 8. jūlijs, *Knoch*, C-102/91, EU:C:1992:303, 52. punkts, kā arī 1992. gada 1. oktobris, *Grisvard* un *Kreitz*, C-201/91, EU:C:1992:368, 25. punkts).
- 111 Tātad, tā kā A1 lēmumam nav normatīva rakstura, Beļģijas Karalistei nevar tikt pārņemts, ka tā, pieņemot Programmlikuma 23. un 24. pantu, ir pārkāpusi šo lēmumu.

- 112 Šajos apstākļos iebildums par A1 lēmuma pārkāpumu ir jānoraida kā nepamatots.
- 113 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jākonstatē, ka, pieņemot Programmlikuma 23. un 24. pantu, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai noteikti Regulas Nr. 883/2004 11. panta 1. punktā, 12. panta 1. punktā un 76. panta 6. punktā, kā arī Regulas Nr. 987/2009 5. pantā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 114 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriež Beļģijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā būtībā ir atzīta pienākumu neizpilde, jāpiespriež Beļģijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) **Pieņemot 2012. gada 27. decembra Programmlikuma 23. un 24. pantu, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 465/2012 (2012. gada 22. maijs), 11. panta 1. punktā, 12. panta 1. punktā un 76. panta 6. punktā, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulas (EK) Nr. 987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr. 883/2004, 5. pantā.**
- 2) **Prasību pārējā daļā noraidīt.**
- 3) **Beļģijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]